

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Tomáše Langáška a Mgr. Ing. Veroniky Baroňové v právní věci žalobkyně: **A. G.**, která podala žalobu jménem svým a svého nezletilého syna **A. G.**, zastoupené JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem, se sídlem Šafaříkova 666/9, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2017, č. j. OAM-76/ZA-ZA06-ZA04-R2-2013-I, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 11. 2018, č. j. 29 Az 35/2017 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Ing. Jiřímu Špeldovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 8 228 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobkyně podala dne 6. 3. 2013 jménem svým a svých nezletilých dětí žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky, v níž uvedla, že jsou národnosti

kumy a státní příslušníci Ruské federace. Žalobkyně je vdova, není a nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani organizace, není a nebylo proti ní vedeno trestní stíhání. Všichni vlast opustili dne 27. 2. 2013 z obavy o život a zdraví z důvodu hrozby krevní msty. Žalobkyně žila s manželem a dětmi v obci N. K. v D., dne X manžel žalobkyně zastřelil otce chlapce, o kterém si myslel, že zneuctil jejich dceru, matku chlapce zranil. Jako odplatu soused zabitého postřelil manžela žalobkyně, který na následky zranění při převozu do nemocnice zemřel. Ve věci zabití manžela neproběhlo dle žalobkyně řádné vyšetřování, byly padělány záznamy, a to z důvodu zainteresovaných osob u policejních složek, u kterých pracují příbuzní chlapce. Navíc, kdo má peníze, může vše. Po těchto událostech byla žalobkyně manželovou rodinou a duchovním vyhnána z vesnice, kterou opustili na konci srpna roku 2012. Svou dceru žalobkyně poslala již dříve k sestřenci do jiného města. Z D. odjeli všichni nejprve do Petrohradu, kde žili u známých, nemohli najít práci ani pronajmout byt. Poté jim nevládní organizace Memorial pomohla najít ubytování a zaměstnání. Žalobkyně pracovala asi tři měsíce, když se z doslechu dozvěděla, že je příbuzní zabitého hledají. S příjezdem do České republiky jim pomohla nevládní organizace Memorial. O pomoc na orgány své vlasti se z důvodů uváděných obtíží neobrátila, neboť to nemělo žádný smysl, vše je koupeno. Žalobkyně uvedla, že svou vlast opustila z důvodu obavy o bezpečí svých dětí v souvislosti s krevní mstou, kterou je povinen syn vykonat. O azyl požádala, jelikož jim v Rusku nikdo nepomůže. Postavila se proti nim manželova rodina i společnost. Děti žalobkyně nemají v D. ani v Ruské federaci budoucnost, potřebují studovat a v České republice jsou šťastné a mají plány do budoucnosti. Zdravotní stav všech žalobkyně označila za dobrý, psychicky byli všichni ovlivnění nastalou situací, navštěvovali v Petrohradu psychologa.

[2] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím žalobkyni a jejímu nezletilému synovi mezinárodní ochranu neudělil, neboť skutečnosti zrekapitulované v předchozích odstavcích nepovažoval za důvod pro udělení azylu či doplňkové ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc. Toto rozhodnutí žalobkyně jménem svým i svého nezletilého syna napadla žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), který ji jako nedůvodnou zamítl.

[3] Napadeným rozsudkem krajský soud rozhodoval ve věci samé podruhé. Poprvé se tak stalo rozsudkem ze dne 7. 8. 2014, č. j. 32 Az 24/2013 - 83, kterým žalobu zamítl. Jak toto rozhodnutí krajského soudu, tak i dřívější rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2013, č. j. OAM-76/ZA-ZA06-ZA04-2013, Nejvyšší správní soud zrušil rozsudkem ze dne 9. 12. 2015, č. j. 6 Azs 230/2014 - 67, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud sice dospěl k závěru, že „*obavy z vykonání krevní msty z důvodu příslušnosti k rodině nejsou bez dalšího pronásledováním dle § 2 zákona o azylu. Za určitých podmínek jím však být mohou, a to zejména tehdy, pokud má příslušnost ke konkrétní rodině negativní dopad na přístup k ochraně ze strany státu nebo pokud stát není schopen či ochoten účinnou ochranu zajistit*“. Nejvyšší správní soud proto žalovanému uložil povinnost shromáždit v řízení takové podklady, které budou mít vypovídací hodnotu ohledně výskytu krevní msty a postupu policejních či jiných orgánů v D. (resp. v jiných částech federace) v případech stíhání vykonavatelů krevní msty a poskytování pomoci pronásledovaným občanům z tohoto důvodu v jiných částech státu, včetně toho, nakolik je taková ochrana dostupná a účinná i s ohledem na výskyt nežádoucích faktorů, jakými jsou

pokračování

uplácení, protěžování zájmových osob apod. Dostatečnou oporou závěru, že v zemi existuje dostupná ochrana, nemohou být toliko odkazy na obecné informace.

[4] V odůvodnění rozsudku, který je nyní napaden kasační stížností, krajský soud dospěl k závěru, že negativní skutečnosti provázající celý příběh rodiny žalobkyně nelze hodnotit jako azylově relevantní. V současné době se jedná pouze o řešení situace žalobkyně a jejího nezletilého syna, neboť v případě staršího syna, který již nabyt zletilosti, bylo vydáno samostatné rozhodnutí; dcera získala občanství v Albánii. Krajský soud měl za to, že k dosažení pocitu životní jistoty by v daném případě postačovalo přesídlení žalobkyně se synem v rámci země původu, což ostatně učinila, neboť po opuštění domovské vesnice žila v Petrohradu, kde nastoupila do práce, děti chodily do školy a žalobkyně byla rozhodnuta zde zůstat, neozvala-li by se jí nevládní organizace Memorial a neposkytla pomoc s opuštěním země. Z obsahu vágního sdělení žalobkyně, že o ní pronásledovatelé i po přemístění do Petrohradu věděli, nebylo dle krajského soudu možno usuzovat na další výhrůžky či reálné nebezpečí. Krajský soud tak sice pokládal situaci žalobkyně a jejího syna za mimořádnou, nikoli však za azylově relevantní ve smyslu § 12 zákona o azylu. Pokud Nejvyšší správní soud v předchozím zrušovacím rozsudku požadoval, aby se žalovaný podrobněji věnoval zejména otázce možného poskytnutí účelné pomoci ze strany státních orgánů, byl krajský soud přesvědčen, že žalovaný tomuto požadavku dostál. Žalovaný v řízení shromáždil další objektivní podklady z různých zdrojů zabývající se problémem krevní msty na Kavkaze z let 2016 a 2017, včetně trestního pojetí tohoto problému v soudnictví země původu [viz zejména Informace OAMP *Ruská federace – Krevní msta na severním Kavkaze*, Informace norského Centra informací o zemích původu (LANDINFO) – *Čečensko: Využívání krevní msty*], přičemž informace, které zjistil a porovnal s příběhem žalobkyně, podrobně popsal a náležitě vyhodnotil v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Krajský soud ve shodě s žalovaným nezlehčoval, že problém prastaré tradice cti a pomsty může v zemi původu žalobkyně v určitých formách přežívat i v dnešní době, nicméně státní orgány vyvíjejí značné úsilí k řešení tohoto problému, a to nejen za pomoci soudnictví, ale také prostřednictvím státem tvořených komisí a dalších orgánů. Z rozboru situace žalobkyně dle krajského soudu vyplynulo, že na obou stranách sice došlo k zabití člena rodiny, nic však nenásvědčovalo tomu, že by žalobkyně a její syn byli vystaveni nebezpečí ohrožení života. Nebylo proto nutné pátrat po případné možné pomoci ze strany státních orgánů více, než jak v dané věci učinil žalovaný, který se dostatečně zabýval také následným pobytem žalobkyně a její rodiny v Petrohradu, včetně možnosti běžného přesídlení v zemi původu.

[5] K udělení azylu a doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 13 a § 14b zákona o azylu krajský soud konstatoval, že dcera žalobkyně získala občanství v Albánii a staršímu synovi, který je již z důvodu zletilosti samostatným žadatelem, nebyla mezinárodní ochrana rovněž udělena. V rodině žalobkyně tak na území České republiky není přítomna žádná osoba v postavení „azylanta“ a ani žalobkyně a její nezletilý syn podmínky těchto ustanovení nenaplnují. Krajský soud se ztotožnil také s hodnocením žalovaného, že v případě žalobkyně a jejího nezletilého syna nejsou dány důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení tzv. humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Souhlasil také s odůvodněním žalovaného stran neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, a tedy se neztotožnil s žalobní námitkou, že by v případě návratu do země žalobkyni a jejímu nezletilému synovi hrozilo nebezpečí ohrožení života a zdraví, mučení či nelidského nebo ponižujícího zacházení a že by její vycestování bylo v rozporu

s mezinárodními závazky České republiky. Po dobu pobytu žalobkyně v Petrohradu nic podobného nebylo možno vysledovat, Ruská federace ve svém zákonodárství následky násilí případné krevní msty trestá jako trestné činy a v zemi nedochází k mezinárodnímu či vnitřnímu ozbrojenému konfliktu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost, ve znění jejího doplnění, kterou formálně opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] V kasační stížnosti namítala, že žalovaný při hodnocení institutu krevní msty dospěl k rozporným právním závěrům, nedostatečně se vypořádal s informacemi, které v řízení shromáždil, zlehčuje situaci stěžovatelky a odmítá připustit, že státní orgány v Rusku nejsou schopny se s tímto problémem vypořádat. Z těchto důvodů stěžovatelka pokládala rozhodnutí žalovaného za nepodložené, vnitřně rozporné a neodůvodněné, což nenapravil ani krajský soud, který se s hodnocením žalovaného ztotožnil a neměl za to, že by stěžovatelce a jejímu synovi v zemi původu hrozilo nebezpečí ohrožení života. Stěžovatelka byla přesvědčena, že závěry žalovaného a krajského soudu neodpovídají okolnostem, které vyšly v průběhu řízení najevo, a že jejich návrat do země původu není možný z důvodu pronásledování a ohrožení života a zdraví. Stěžovatelka se naopak domnívala, že je pronásledována z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině (rodině), jejíž pronásledování je dáno podílem na zavraždění člena jiné rodiny. Krajský soud dle jejího názoru pochybil, pokud nezohlednil, že újma, která stěžovatelce pro případ návratu do země původu hrozí, dosahuje intenzity pronásledování, neboť se oprávněně obává ublížení na zdraví (a dokonce i zabití) z důvodu krevní msty. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 Azs 71/2006 má být v takovém případě odůvodněnost obav posuzována na základě tzv. přiměřené pravděpodobnosti. V daném případě je dle stěžovatelky nepochybné, že státní ochrana v zemi původu selhala a účinnou pomoc jí poskytla až nevládní organizace. Pokud krajský soud bez dalšího přijal za své závěry žalovaného, také on své rozhodnutí zatížil vadou, a to nejen vadou nepřezkoumatelnosti ve vztahu k posouzení podmínek pro udělení azylu. Na základě zjištěného stavu věci nemohl krajský soud s jistotou uzavřít, že stěžovatelce a jejímu synovi nehrozí v zemi původu nebezpečí života. Ve světle výše uvedených skutečností tak dle stěžovatelky kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje její vlastní zájmy i zájmy nezletilého syna.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti v plném rozsahu odkázal na obsah odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a setrval na svém závěru, že v případě stěžovatelky a jejího syna není dán žádný z taxativně vymezených důvodů pro udělení azylu, neboť jim v zemi původu nehrozí pronásledování. K otázce realizace krevní msty v zemi původu žalovaný v řízení shromáždil dostatek podkladů, na jejichž základě nedospěl k závěru o záměrné nečinnosti státních orgánů či jejich neschopnosti poskytovat ochranu před původci pronásledování, aby toto jednání mohlo být přičitatelné státu, a tedy azylově relevantní. Dle žalovaného nebylo rovněž prokázáno, že by stěžovatelce a jejímu nezletilému synovi nějaká objektivní skutečnost bránila přestěhovat se na jiné místo v rámci rozsáhlého území Ruské federace. V této souvislosti doplnil, že až do března roku

pokračování

2013 stěžovatelka žila s dětmi v Petrohradu, kde měla práci i ubytování, a ani zde se nikdo z nich nesetkal s jakýmkoli negativním jednáním.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud kasační stížnost věcně posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] Stěžovatelka předně v podané kasační stížnosti namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu, zejména ve vztahu k naplnění podmínek pro udělení azylu. V případě namítané nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, k níž je Nejvyšší správní soud povinen dle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlížet z úřední povinnosti, posuzuje, zda se krajský soud vypořádal se všemi v žalobě uplatněnými námitkami a zda srozumitelným způsobem uvedl, jaké skutečnosti vzal ve svém rozhodování za prokázané, kterým nepřisvědčil, jakými úvahami byl ve svém rozhodování veden, o jaké důkazy opřel svá skutková zjištění a jaké konkrétní důvody jej vedly k vyslovení závěrů obsažených ve výsledném rozhodnutí. V daném případě přitom rozsudek krajského soudu dostatečně reaguje na námitky obsažené v žalobě a vysvětluje důvody, pro které krajský soud těmto námitkám nepřisvědčil a považoval je za liché, mylné nebo vyvrácené. Ve smyslu ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srovnej např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, či ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64) tak Nejvyšší správní soud nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu v dané věci neshledal.

[11] K věci samé, tj. posouzení právní otázky, zda obavy z pronásledování ze strany soukromých osob z důvodu krevní msty lze podřadit pod vymezení pojmu pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud předně odkazuje na svou judikaturu vztahující se k pronásledování ze strany nestátních původců (srovnej např. rozsudek ze dne 21. 4. 2009, č. j. 2 Azs 13/2009 - 60), dle které je u takových původců třeba zkoumat, zda poskytovatelé ochrany (tj. stát či strany nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, včetně mezinárodních organizací) jsou schopni ochranu poskytovat, resp. kromě schopnosti je nutno zkoumat i ochotu poskytovatelů tuto ochranu poskytnout (shodně srovnej např. rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62), stejně jako dostupnost a účinnost této ochrany (srovnej rozsudek ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, či rozsudek ze dne 25. 1. 2011, č. j. 6 Azs 36/2010 - 274, publikovaný pod č. 2290/2011 Sb. NSS).

[12] Otázkou, zda určitou sociální skupinu může ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu představovat také rodina, se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v rozsudku ze dne 21. 3. 2012, č. j. 6 Azs 3/2012 - 45: „*Určitou sociální skupinou ve smyslu § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, může být také rodina žadatele o mezinárodní ochranu [čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany]. V případě, že žadatel o mezinárodní ochranu náleží k určité sociální skupině, již je*

rodina, je nutné zkoumat take otázku tzv. kauzálního nexu (příčinné souvislosti), tedy zda je příslušnost k rodině rozhodující příčinou pronásledování žadatele nebo neposkytnutí ochrany žadateli před pronásledováním.“ Dle citovaného rozhodnutí tak „rodina (...) naplňuje obě kumulativní kritéria zakotvená v čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice, lze ji považovat za určitou sociální skupinu jak z pohledu chráněné charakteristiky, tak z pohledu sociální percepce (...)“ [pozn.: kvalifikační směrnice 2004/83/ES byla s účinky ode dne 21. 12. 2013 zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU, jejíž článek 8 akcentuje nejen přístup k ochraně v určité části země, kam může cizinec odcestovat, ale také důvodný předpoklad, že se v ní může usadit]. Zároveň v této souvislosti z předchozího zrušovacího rozsudku Nejvyššího správního soudu, který byl ve věci stěžovatelky a jejích dětí vydán dne 9. 12. 2015 pod č. j. 6 Azs 230/2014 - 67, v souladu s judikaturou citovanou výše vyplynulo, že „obavy z vykonání krevní msty z důvodu příslušnosti k rodině nejsou bez dalšího pronásledováním dle dikce § 2 zákona o azylu. Za určitých podmínek jím však být mohou, a to zejména tehdy, pokud má příslušnost ke konkrétní rodině negativní dopad na přístup k ochraně ze strany státu nebo pokud stát není schopen či ochoten účinnou ochranu zajistit“.

[13] V souladu se závazným právním názorem, který Nejvyšší správní soud v této věci vyslovil v dřívějším zrušovacím rozsudku, žalovaný při posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelky a jejího nezletilého syna doplnil spisový materiál o informace shromážděné v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Konkrétně vycházel z Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 1. 7. 2016, č. j. 106548/2016-LPTP, Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 29. 11. 2016, č. j. 118766/2016-LPTP *Krevní msta v oblasti severního Kavkazu*, Informace OAMP ze dne 25. 1. 2017 *Ruská federace - Krevní msta na severním Kavkaze*, Informace norského Centra informací o zemích původu (LANDINFO) ze dne 5. 2. 2010 *Čečensko: Využívání krevní msty*, Informace polského Úřadu pro záležitosti cizinců, ze Zprávy ze zjišťovací mise do Ruské federace (4. - 18. 5. 2014) z července 2014, Výroční zprávy Human Rights Watch 2017 - Ruská federace ze dne 12. 1. 2017 a Výroční zprávy Freedom House, Svoboda ve světě 2016 - Rusko ze dne 27. 1. 2017. Takto shromážděné podklady Nejvyšší správní soud hodnotí (ve shodě s krajským soudem) jako postačující pro posouzení dané věci, a pokud o ně žalovaný opřel své závěry o nemožnosti udělit stěžovateli a jejímu nezletilému synovi mezinárodní ochranu (ať už azyl či doplňkovou ochranu), jsou tyto závěry obsahem těchto listin také náležitě podloženy.

[14] Z Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 29. 11. 2016, č. j. 118766/2016-LPTP, vyplývá, že trestní řád Ruské federace v čl. 105 „Vražda“ uvádí, že vražda motivovaná krevní mstou může být potrestána odnětím svobody na dobu od osmi do dvaceti let nebo doživotním trestem. Informace OAMP *Ruská federace - Krevní msta na severním Kavkaze* zachycuje případ, kdy v roce 2013 došlo k neúspěšnému pokusu o krevní mstu a soud v roce 2014 odsoudil tři osoby za organizaci a pokus o vraždu s motivem krevní msty k odnětí svobody na 11 let, resp. 10 a půl roku. Ze zpráv je patrné, že severokavkazské republiky proti krevní mstě oficiálně vystupují a zřizují komise mající za úkol usmíření zneprátených rodin a eliminaci krevní msty. O usmiřovacích komisích se zmiňuje také již citovaná Informace OAMP, která hovoří o tom, že usmiřovací komise existovaly v D. a Čečensku v každém okresu již v době Sovětského svazu, avšak po roce 1991 tradice usmiřovacích komisí výrazně oslabila nebo zmizela. Následně bylo započato

pokračování

s jejich obnovou, přičemž v současné době úzce spolupracují s náboženskými autoritami, které na oficiálních událostech vystupují proti krevní mstě. Z Informace Ministerstva zahraničních věcí č. j. 118766/2016-LPTP je patrné, že osoby obávající se krevní msty se mohou obracet na ruské státní orgány či hledat útočiště v jiných regionech Ruské federace, avšak nelze se vyjádřit k tomu, zda v konkrétních případech byla ochrana poskytnuta. Objektivně ovšem nelze tvrdit, že by ruské státní orgány proti tomuto tradičnímu institutu pomsty nijak nezasahovaly. Je tedy zřejmé, že krevní msta není státními orgány tolerována; o opaku a redukování jejích negativních dopadů svědčí působení usmiřovacích komisí. Již ze samotné podstaty výkonu krevní msty (kdy má dojít k usmrcení jednoho z příslušníků zneprátené rodiny, aniž by byl dopředu varován) přitom vyplývá, že je zároveň velmi obtížné takovému činu předcházet a zabránit náhodnému útoku nebo předem plánované vraždě. V tomto ohledu jsou přitom bezpečnostní složky značně limitovány kdekoli na světě, stejně jako činnost nevládních organizací, která navíc v daném případě účinnou pomoc stěžovatelce a její rodině poskytla v souvislosti s jejich přestěhováním do Petrohradu (včetně následnému přesunu do České republiky). Zároveň skutečnost, že v zemi existuje ne zcela demokratický režim, který v řadě případů pošlapává lidská práva, a zákony jsou zneužívány ku prospěchu některých osob (viz k tomu informace plynoucí z výročních zpráv Human Rights Watch a Freedom House) bez dalšího neznamená, že kterýkoli občan země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven. Rovněž korupce státních orgánů představuje celosvětově rozšířený problém postihující i země s vyspělejšími demokratickými standardy, než jaké existují v Ruské federaci.

[15] Jak je patrné z judikatury citované výše, u soukromých původců pronásledování musí k samotnému pronásledování přistoupit záměrná nečinnost státních orgánů nebo jejich neschopnost či neochota poskytovat ochranu před původci pronásledování, aby mohlo být přičitatelné státu, a tedy azylově relevantní. V daném případě ovšem nelze přisvědčit kasační námitce stěžovatelky, že státní ochrana v zemi původu selhala, když je zřejmé, že stěžovatelka se v zemi původu na příslušné orgány s žádostí o pomoc vůbec neobrátila, a to ani po svém přestěhování do Petrohradu. Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje také na závěry rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 43, dle kterého *„neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně“*.

[16] Odhlížet pak v posuzované věci nelze od individuálních okolností příběhu stěžovatelky. Z výpovědí, které stěžovatelka učinila v průběhu správního řízení, nevyplývá, že by se synem byli v zemi původu osobně vystaveni útokům druhé zneprátené rodiny nebo že by se - pokud jde o vykonání krevní msty - setkali s přímými výhrůžkami či aktivním jednáním těchto osob. Nejvyšší správní soud na tomto místě nezpochybňuje lidsky mimořádně tíživou situaci, která na stěžovatelku a její rodinu dolehla v důsledku nastalých tragických okolností, a také vnímá, že po smrti manžela došlo v místě původního bydliště k zásadní změně postavení stěžovatelky v rámci tamní tradiční společnosti. Bylo tedy logickým a pochopitelným krokem, že stěžovatelka svou nelehkou situaci vyřešila odjezdem s dětmi z vesnice, opuštěním D. a přestěhováním do Petrohradu, neboť negativní následky, které její rodinu postihly, by nebylo dost dobře možné snášet žádnou osobou a žít běžným každodenním pokojným životem v původním bydlišti na vesnici v jakékoli zemi. V Petrohradu stěžovatelka dle své výpovědi žila normálním

způsobem jako běžný občan, byla zaměstnaná, děti navštěvovaly školu, žádné osoby jí ani dětem krevní mstou nevyhrožovaly (ani je nijak nekontaktovaly) a v rámci pohovoru sama vypověděla, že okolnostem krevní msty přestala věnovat pozornost (tzv. „nad tím mávla rukou“) a začala svůj život přizpůsobovat novým životním podmínkám. V klidném prostředí tak překonala stresové období, které úmrtím manžela a otce dětí v jejich životě nastalo, a tedy bylo možno přisvědčit závěrům žalovaného i krajského soudu, že k vyřešení situace stěžovatelky zcela postačovalo vnitřní přesídlení kdekoli v rámci Ruské federace (byť případně s nižším standardem hmotného zabezpečení). V předcházejícím řízení nebylo prokázáno, že by jim v přestěhování na jiné místo v rámci rozsáhlého území Ruské federace bránila jakákoli objektivní překážka, přičemž možnost změny místa pobytu v rámci Ruské federace není ani ruským právním řádem nijak výrazně limitována a toto místo je možno běžně měnit na základě rutinního administrativního úkonu [viz k tomu Informace polského Úřadu pro záležitosti cizinců a Zpráva ze zjišťovací mise do Ruské federace (4. - 18. 5. 2014) z července 2014]. Možnost vnitřního přesídlení v rámci Ruské federace potvrzuje také judikatura Nejvyššího správního soudu (srovnej např. již rozsudek ze dne 3. 5. 2006, č. j. 3 Azs 41/2006 - 74).

[17] Z výše uvedených důvodů nelze dovodit ani stěžovatelkou tvrzenou vážnou újmu (ve smyslu udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu), která by jí a jejímu synovi z titulu krevní msty hrozila v případě návratu do země původu pro nebezpečí ohrožení života a zdraví. Žalovaný správní orgán a krajský soud v této souvislosti správně poukázaly na skutečnost, že důvody pro udělení doplňkové ochrany v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu lze shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí po návratu do vlasti, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení jiných okolností, které dosud nelze předjímat. Jak již bylo uvedeno výše, v případě stěžovatelky nebylo možno vysledovat žádné negativní okolnosti v průběhu jejího pobytu v Petrohradu, nestala se terčem cíleného zájmu státních orgánů, z čehož by bylo možno usuzovat na jejich selhání a neochotu pomoci, ani se nedostala do hledáčku různých vlivových skupin, o čemž svědčí její prakticky bezproblémové několikaměsíční fungování před samotným odjezdem z vlasti do České republiky.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Na základě výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalobkyně jako stěžovatelka neměla ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

[20] Žalobkyni byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2019, č. j. 6 Azs 2/2019 - 33, ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Ing. Jiří Špelda, advokát. Odměnu za zastupování a hotové výdaje hradí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 věta první za středníkem s. ř. s.). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna

pokračování

za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a sepisu podání ve věci samé (doplnění kasační stížnosti) dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Za každý z těchto úkonů náleží ustanovenému zástupci odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů v paušální výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem se tedy jedná o částku 6 800 Kč. Zástupce stěžovatelky je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto byla odměna zvýšena o částku odpovídající této dani ve výši 1 428 Kč. Konečná výše odměny včetně daně z přidané hodnoty tak činí 8 228 Kč, k jejíž výplatě z účtu Nejvyššího správního soudu byla stanovena přiměřená lhůta.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2019

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu